Oligofrenopedagogika - opis przedmiotu

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu	Oligofrenopedagogika
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSpP-OLIGO
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna / Wczesne wspomaganie rozwoju, rewalidacja i terapia pedagogiczna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie

Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, prof. UZ

Formy zajęć

Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z problematyką rozwoju, edukacji, rehabilitacji, społecznej integracji i normalizacji życia dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zagadnieniami dotyczącymi istoty, koncepcji, etiologii, diagnozy, profilaktyki niepełnosprawności intelektualnej.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu przedmiotów: biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, psychologia rozwoju.

Zakres tematyczny

Wykłady

1) Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną (oligofrenopedagogika), jej przedmiot zainteresowań, cele, zadania i rys historyczny. 2) Współczesne interpretacje istoty niepełnosprawności intelektualnej, koncepcje i perspektywy badawcze. Prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną. 3) Charakterystyka przyczyn niepełnosprawności intelektualnej oraz przemian w klasyfikowaniu i ujmowaniu możliwości rozwoju, rehabilitacji i edukacji (ujmowanej całożyciowo) osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu. 4) Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w perspektywie ekosystemu. Społeczno-ekologiczne ujęcie niepełnosprawności intelektualnej i jego konsekwencje dla systemu wsparcia, edukacji i rehabilitacji osób z tą niepełnosprawnością. 5) Organizacja edukacji specjalnej osób z niepełnosprawnością intelektualną, jej wielotorowość i zróżnicowanie (np. ze względu na zakres i miejsce udzielania specjalnego wsparcia). 6) Problemy rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną i formy ich wspierania. Funkcjonowanie placówek dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. 7) Wskazanie najistotniejszych współczesnych problemów w życiu osób z niepełnosprawnością intelektualną w celu ich eliminowania - konieczność uwrażliwiania społeczeństwa na potrzeby tych osób, usuwania negatywnych postaw i uprzedzeń, wskazywanie możliwości normalizacji życia we wszystkich jego sferach (edukacyjnej, rodzinnej, zawodowej itp.).

Ćwiczenia

1) Niepełnosprawność intelektualna i osoba z tą niepełnosprawnością w perspektywie historycznej. Przemiany w społecznych postawach wobec tych osób i możliwości ich edukacji, rehabilitacji, integracji i normalizacji warunków życia. 2) Współczesne koncepcje niepełnosprawności intelektualnej: psychobiologiczna, psychorozwojowa, psychospołeczna i pedagogiczna; analiza ujęć istoty i kryteriów diagnostycznych tej niepełnosprawności w klasyfikacjach ICD-10 (Międzynarodowej Klasyfikacji Statystycznej Chorób i Problemów Zdrowotnych WHO), DSM-IVTR, DSM-5 (Klasyfikacji Zaburzeń Psychicznych APA), ICF (Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia WHO) oraz AAiDD (Amerykańskiego Towarzystwa Niepełnosprawności Intelektualnej i Rozwojowej). 3) Społeczno-ekologiczny wymiar niepełnosprawności intelektualnej i znaczenie zindywidualizowanego wsparcia dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną; problemy diagnozy i określania zakresu wsparcia oraz warunków jego udzielania. 4) Znaczenie etiologii w diagnozie niepełnosprawności intelektualnej, jej wieloczynnikowy charakter. Zapobieganie niepełnosprawności intelektualnej jako forma wsparcia; wiązanie etiologii z zapobieganiem i wsparciem. 5) Charakterystyka osób z niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem charakterystyki procesów orientacyjno-poznawczych, zaburzeń rozwoju sfery intelektualnej i rozwoju mowy itp. Wybrane zespoły zaburzeń genetycznych i chromosomowych, np. zespół Downa, Williamsa, Aperta. 6) Problemy społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w zależności od wieku; w rodzinie, systemie edukacji, lokalnym środowisku, w sytuacji zatrudnienia. 7) Prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną; problem ich respektowania i przestrzegania. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń.

Metody kształcenia

Wykłady

Wykład problemowy, konwersatoryjny.

Ćwiczenia

Praca indywidualna i w grupach, dyskusja problemowa i panelowa, prezentacja opracowanej problematyki, sprawdzian pisemny.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna główne założenia i funkcje współczesnego systemu edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	• K_W14	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • sprawdzian	• Wykład • Ćwiczenia
Student dokonuje charakterystyki osób z niepełnosprawnością intelektualną różnego stopnia; określa istotę, wieloczynnikowe uwarunkowania i konsekwencje tej niepełnosprawności dla osób nią dotkniętych	• K_W15	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • sprawdzian z progami punktowymi	• Wykład • Ćwiczenia
Student potrafi zidentyfikować i opisać aktualne problemy w rozwoju, edukacji, wychowaniu i opiece, rehabilitacji (terapii) i wspieraniu osób z niepełnosprawnością intelektualną	• K_U02	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • sprawdzian	• Wykład • Ćwiczenia
Student formułuje argumenty potwierdzające walory współpracy rodziców/opiekunów, nauczycieli, pedagogów i innych specjalistów dla efektywnego planowania i realizacji działań związanych z edukacją, rehabilitacją, integracją i normalizacją sytuacji życiowej osób z niepełnosprawnością intelektualną	• K_U13	• aktywność w trakcie zajęć • sprawdzian	• Ćwiczenia
Student jest świadomy istnienia etycznego wymiaru oceniania i diagnozowania, jak też podmiotowego traktowania osób z niepełnosprawnością intelektualną	• K_K06	• aktywność w trakcie zajęć	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady:

egzamin ustny z zagadnień programowych wykładów. Ocena pozytywna z egzaminu – od 70% poprawnych odpowiedzi na losowo wybrane 3 pytania.

Ćwiczenia:

na ocenę z ćwiczeń składają się aktywności na zajęciach (co najmniej 3 aktywności) i zaliczenie sprawdzianu pisemnego (od 70% poprawnych odpowiedzi na 3 pytania).

Ocena z przedmiotu:

warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie wykładów i ćwiczeń. Na ocenę z przedmiotu składa się ocena z ćwiczeń (50%) i egzaminu (50%).

Literatura podstawowa

1. *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, red. I. Obuchowska, Warszawa 1999.
2. Janiszewska-Nieścioruk Z., Maciarz A., *Współczesne problemy pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Kraków 2006.
3. Kosakowski C., *Węzłowe problemy pedagogiki specjalnej*, Toruń 2003.
4. Kościelska M., *Niechciana seksualność*, Warszawa 2004.
5. Kościelska M., *Oblicza upośledzenia*, Warszawa 2000.
6. Krause A., *Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej*, Kraków 2010.
7. *Niepełnosprawność intelektualna – etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia*, red. K.Bobińska, K.Pietras, K.Gałecki, Wrocław 2012.
8. *Pedagogika specjalna*, red. W. Dykcik, Poznań 2001.
9. *Psychologia kliniczna*, red. H. Sęk, Warszawa 2005, 2014.
10. Sękowska Z., *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Warszawa 2001.
11. Smith D.D., *Pedagogika specjalna*, Warszawa 2008.
12. *Upośledzenie w społecznym zwierciadle*, red. A. Gustavsson, E. Zakrzewska-Manterys, Warszawa 1997.
13. *Wspomaganie dzieci z genetycznie uwarunkowanymi wadami rozwoju i ich rodzin*, red. A. Twardowski, Poznań 2006.
14. *Wspomaganie rozwoju dzieci ze złożonymi zespołami zaburzeń*, red. A. Twardowski, Poznań 2005.
15. Wyczesany J., *Pedagogika upośledzonych umysłowo*, Kraków 2011.
16. Żółkowska T., *Wyrównywanie szans społecznych osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Szczecin 2004.

Literatura uzupełniająca

1. Bobińska K., Gałecki P., *Zaburzenia psychiczne u osób upośledzonych umysłowo*, Wrocław 2010.

2. Gajdzica Z., *Edukacyjne konteksty bezradności społecznej osób z lekkim upośledzeniem umysłowym*, Katowice 2007.
3. Głodkowska J., *Poznanie ucznia szkoły specjalnej*, Warszawa 1999.
4. Kościelska M., *Odpowiedzialni rodzice*, Kraków 2012.
5. Kościelska M., *Trudne macierzyństwo*, Warszawa 1998.
6. Kulesza E., *Rozwój poznawczy dzieci z lekkim i umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego – diagnoza i wspomaganie*, Warszawa 2004.
7. Sadowska S., *Jakość życia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim*, Kraków 2006.
8. Szumski G., *Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych*, Warszawa 2006.
9. Szumski G., *Wokół edukacji włączającej: efekty kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w klasach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych*, Warszawa 2010.
10. Żyta A., *Rodzeństwo osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną*, Kraków 2004.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 09-04-2018 16:45)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ